

MEDEDEELINGEN

VAN DEN NEDERLANDSCHEN ORDE-DIENST

Hoofdredacteur: W. Goldschmitz, Districts-Pers-Commandant

Redactie en administratie: Wolfstraat 17, Maastricht

DE STRIJD OM EUROPA'S VRIJHEID

Aken omsingeld. - Bressen in de Siegfriedlinie.
Canadeezen bereiken Nederlandsche grens.

De bevrijding van Maastricht, de eerste Nederlandsche stad, die verlost werd van het Duitse juk, is pas Vrijdag in Engeland en Amerika bekend gemaakt. Het bericht is daar met groote vreugde ontvangen. Vrijdagavond heeft de Nederlandsche oorlogsreporter Kiek over radio Brussel een reportage gegeven over den toestand in Maastricht en de geestdriftige ontvangst welke de Amerikaansche troepen in onze stad hebben gehad. Ook het Duitse legerbericht heeft Vrijdag toegegeven, dat Maastricht aan den Duitschen grijpklauw ontruikt is. Men mag nu wel aannemen, dat ook de rest van de Nederlandsche bevolking volledig over de situatie in Maastricht geïnformeerd is en de bevrijding van de stad van St. Servaas zal daar de hoop en het vertrouwen op een spoedige bevrijding nog feller hebben doen oplaaien. De troepen van generaal Hodge rukken nu verder op. Nadere berichten over dezen opmarsch, waarbij op de eerste plaats de rest van Zuid-Limburg betrokken is, ontbreken echter. Het geallieerde opperbevel volgt hier blijkbaar weer even de onderhand beroemd geworden zwijg-tactiek, die reeds gevolgd pleegt te worden door zeer onaangename verrassingen voor de Duitschers.

Intusschen woedt, op nauwelijks 30 K.M. afstand van Maastricht, een felle strijd om de verovering van Aken. Vrijdag berichtte radio Londen reeds, dat het eerste Amerikaansche leger er in geslaagd was, eenige plaatsjes ten Zuiden van Aken te veroveren. De voorhoeden van deze legergroep waren deze stad uit Zuidelijke richting toen tot op 1 1/2 K.M. genaderd. Zaterdagmorgen meldde de B.B.C. uit Londen, dat Aken intusschen geheel omsingeld is. De plaats Stolberg (Oostelijk van Aken en halfweg tusschen Aken en het bekende industriestadje Düren) is bezet en daardoor werd de ring rond Aken gesloten.

Zuidelijk van Aken, tot Trier toe, beukt het eerste Amerikaansche leger nu met steeds toenemende hevigheid op de Siegfriedlinie. Het voorterrein van deze linie is op tal van plaatsen bereikt en bij de plaatsjes Prüm en St. Vith (Zuid-Oostelijk van Malmedy) zijn de Amerikanen er in geslaagd, vrij diepe penetraties in de Siegfriedlinie tot stand te brengen. Het Duitse defensie-systeem is, volgens Engelsche berichten, hier zeer hecht. Amerikaansche pioniers trekken voor de eigenlijke troepen uit en ruimen mijnevelden, tankvallen, tankversperringen enz. uit den weg.

Het front dat zich rechtstreeks tegen Duitsland richt, heeft nu een breedte van ruim 290 K.M. Ten Zuiden van het operatie-gebied van het eerste Amerikaansche leger valt het 3e Amerikaansche leger, onder commando van generaal Patton, met groote kracht ten Noorden en ten Zuiden van Metz aan. Niet alleen Nancy werd veroverd, maar ook de aan de Moesel gelegen plaatsen Epinal en Charmes. Nog Zuidelijker, aan de Fransch-Zwitserse grens, rukt het 7e Amerikaansche leger steeds verder naar het Noorden op en men mag verwachten, dat de geallieerde legerleiding er zeer spoedig in zal slagen, het contact tusschen het zevende en het derde leger tot stand te brengen, waardoor dan het front tegen Duitsland tusschen Zwitserland en Nederland één sterke lijn vormt.

De situatie in Noord-België is nog onduidelijk. De berichten hierover zijn, om

bekende reden, schaarsch. In het Westen rukken Canadeesche troepen nu snel op naar de Schelde-monding. Hun voorhoeden hebben ook daar de Nederlandsche grens al bereikt. Verder werden bij Maldeghem, Noordelijk van Brussel, twee bruggenhoofden over het Leopoldskanaal gevormd en ondanks Duitse tegenaanvallen niet alleen gehouden maar verder uitgebreid. Ook over het Maas-Schelde-kanaal zijn de geallieerden reeds twee bruggenhoofden rijk.

De bezetting van Brest, in Bretagne, heeft opnieuw een ultimatum tot overgave afgewezen. Naar Vrijdag in Londen bekend werd gemaakt, zijn de geallieerde troepen nu tot den definitieven aanval op de vesting overgegaan. Reeds drongen zij tot in de straten van de stad door.

De strijd in Italië.

In Italië wordt de aanval op de Gothenlinie der Duitschers voortgezet. Daarbij werd o.a. Porte Mariano, ten Noorden van de stad Lucca, veroverd. Aan de kust van de Adriatische zee veroverden Britsche en Indische troepen Corrao, terwijl Canadeesche troepen er in geslaagd zijn, een bruggenhoofd over de Maronarivier te vormen. In het kader van het befaamde 8ste Britsche leger strijden nu voor het eerst in Italië ook Grieksche troepen. Ten Noorden van Florence maakten de Engelschen een vordering van 3 mijl. Verder zijn hevige gevechten gaande op 5 mijlen afstand van de havenstad Rimini.

Het Oostelijk front.

In Polen wordt nog steeds fel gestreden om het bezit van Warschau. Russische en Poolse troepen zijn er Vrijdag na een strijd van vier dagen, waarin alleen door de Poolse vrijheidsstrijders achtduizend Duitschers werden gedood, in geslaagd, een voorstad van Warschau, Praga, te bezetten. In Warschau zelf zijn de Poolse vrijheidsstrijders nu reeds 47 dagen lang in een fellen strijd gewikkeld tegen een Duitse overmacht. Russische vliegtuigen voorzien hen zooveel mogelijk van munitie en proviand. Volgens nog niet bevestigde berichten hebben de Duitschers in Warschau de bruggen over den Weichsel, die in 't Oostelijk stadsdeel liggen, in de lucht laten springen. Intusschen zijn de Russisch-Poolse troepen ten Noorden van Praga verder opgerukt. Blijkbaar maakt men hier een omsingelingsbeweging. Radio-Moskou heeft den Poolse vrijheidsstrijders in Warschau een boodschap gezonden, waarin gezegd wordt, dat de bevrijding van de stad nu spoedig te verwachten is.

Volgens Duitse berichten - die in Moskou nog niet officieel bevestigd worden - zouden niet minder dan 40 Russische divisies een aanval begonnen zijn in de richting van Riga. De Duitschers maken melding van penetraties. Berichten van Russische zijde over dezen aanval verwacht men echter niet vóór het Russische middernacht-communiqué van Zaterdagavond.

In de Karpaten werden nieuwe vorderingen gemaakt. De bergpassen, die toegang verleenen tot Tsjecho-Slowakije, werden reeds op enkele plaatsen bereikt. Ook in Zevenbergen maken de Russische troepen snelle vorderingen. Talrijke plaatsen werden reeds van Hongaarsche en Duitse troepen gezuiverd. In het Noorden werd Nowograd bezet. Hier naderen de Russische troepen nu zeer dicht de Duitse rijksgrens.

In den Stillen Oceaan.

Het meest belangrijke nieuws uit den strijd in den Stillen Oceaan is wel, dat geallieerde troepen geland zijn op het eiland Morotai. Dit eiland is het meest noordelijke van de Halmaheira-eilanden-groep (450 K.M. ten Z.O. van de Philipijnen) en is Nederlandsch bezit. De landing slaagde uitstekend en reeds is men bezig met den aanleg van vliegvelden. Door deze landing is de verbinding tusschen Japan en 't bezette Nederlandsch-Indische gebied verbroken. De Japanners in Ned.-Indië komen hierdoor in een uiterst benarde positie. Amerikaansche bommenwerpers hebben verder doelen op de Philipijnen gebombardeerd, waarbij meer dan 500 Japansche vliegtuigen vernietigd werden en 37 schepen beschadigd of tot zinken gebracht.

De luchtoorlog.

In den nacht van Donderdag op Vrijdag hebben groote formaties Britsche Halifax- en Lancaster-bommenwerpers een zwaren aanval op Kiel gedaan. Gelijktijdig vielen Mosquito's Berlijn aan. Donderdag in den loop van den dag werd een Duitse munitie-opslagplaats in Nederland gebombardeerd.

Russische bommenwerpers deden zowel Donderdag als Vrijdag zware aanvallen op Boedapest. Geallieerde bommenwerpers, die in Italië gestart waren, bombardeerden zwaar en herhaaldelijk vliegvelden in Griekenland, o.a. rond Athene. Hierbij werden talrijke Junkers-transportvliegtuigen, die op de startbanen stonden opgesteld, vernield.

Onze regering waarschuwt.

Zaterdagmorgen meldde Radio Londen, dat de Nederlandsche regering een waarschuwing heeft gericht tot de Nederlandsche bevolking in de nog door de Duitschers bezette gebieden van ons land. Het is de Nederlandsche regering namelijk bekend, dat de laatste dagen belangrijke versterkingen van den Sicherheitsdienst in Nederland zijn aangekomen. De leden der verzetbeweging in Nederland moeten daarom meer dan ooit op hun hoede zijn.

Verder heeft de Nederlandsche regering den Nederlandschen boeren in het nog bezette gebied met klem aangeraden alles in het werk te stellen om sabotage aan of vernietiging van dorschmachines te voorkomen, daar het vernietigen van deze, voor de voedselvoorziening van ons volk zoo uiterst belangrijke werktuigen beschouwd wordt als een misdad aan het Nederlandsche volk.

Nederlandsche regering sluit leening voor den wederopbouw van ons land.

Vrijdag meldde de New York Herald, dat de Nederlandsche regering er in geslaagd is bij een Amerikaansch bankierssyndicaat een leening af te sluiten ten bedrage van honderd miljoen dollars. Deze leening loopt over drie jaren en vraagt een rente van slechts 1 1/2 procent. Zij is bestemd voor den wederopbouw van ons land en wordt geheel gedekt door Nederlandsch goud, dat zich in Amerika bevindt. Het Amerikaansche blad voegt in een commentaar aan dit bericht toe, dat deze leening der Nederlandsche regering wellicht de gunstigste en voordeeligste is welke ooit in Wallstreet is aangegaan.

Denkt ook vanavond aan goede en tijdige verduistering

Het is ons 'n vreugde in dit tweede nummer van de „Mededeelingen” een foto te kunnen opnemen van H. M. onze geëerbiedigde Koningin. Op bevel van onze voormalige „beschermers” moesten alle foto's en clichés van de leden der Koninklijke familie worden vernietigd. Dit is vrij grondig gebeurd, maar dat heeft niet kunnen verhinderen, dat de foto, waarnaar bovenstaand cliché is vervaardigd aan den vervolgingswaanzin is ontsnapt.

Na de Hoogmis op morgen bidden wij dezen keer op heel hartelijke wijze: „Domine, salvam fac Regnam nostram” (Heer, behoed onze Koningin).

Vrije burgers van Maastricht!

Donker is de nacht geweest, en verschrikkelijk voor U allen.

Onherstelbaar leed trof velen Uwer en vol eerbied gedenken wij deze offers, door Maastricht gebracht voor het herwinnen van zijn vrijheid. Buiten de grenzen van onze stad wordt nog door onze burgers gevreesd, geleden en naar bevrijding gehunkerd.

Voor ons is de vrijheid thans een ontroerende werkelijkheid. Wederom in de eeuwenlange geschiedenis van Uw stad treedt de beschaving Nederland binnen langs haar poorten. Maastricht is de eerste bevrijde stad van ons dierbaar Vaderland.

Niet tevergeefs hebben wij vol vertrouwen onze Sterre der Zee om Haar Moederlijke bescherming gesmeekt. Wij leden in de laatste weken nog wel ernstige verliezen aan menschenlevens. Ook moesten wij onze prachtige bruggen te gronde zien gaan, de éne het petekind van onze geliefde Koningin, de andere dragende den naam van St. Servaas, terwijl ernstige schade werd toegebracht aan zoo menige plaats van onzen arbeid en aan onmisbare elementen van ons economisch leven. Toch zijn wij opecht dankbaar voor de wijze, waarop onze goede stad haar vrijheid mocht herkrigen.

Thans Maastricht moeten wij ons die vrijheid waardig toonen. Velen Uwer hebben in de afgelopen jaren en ook in de spannende dagen sedert begin September van dit jaar voorbeeldige bewijzen gegeven van waren burgerzin. Laat dit in de toekomst zoo blijven. Moge onze stad een voorbeeld zijn voor al haar Nederlandsche zusters op den weg naar een vrij Nederland . . .

Innig met U verbonden ook door de trouwe vriendschap, door U aan mij en mijn gezin in de afgelopen jaren bewezen, ben ik gelukkig, U thans voor te mogen gaan krachtens besluit van het